

Sygn. akt III Cz 114/17, III Cz 115/17

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący-Sędzia: SO Henryk Brzyżkiewicz

Sędziowie: SO Roman Troll (spr.)

SR (del.) Maryla Majewska-Lewandowska

po rozpoznaniu w dniu 21 lutego 2017 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzycielki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M.

przeciwko dłużnicze Przedsiębiorstwu (...), (...) spółce jawnej (...) w W. (poprzednio Przedsiębiorstwo (...), (...) spółka jawna w W.)

o egzekucję świadczeń pieniężnych

w przedmiocie skargi dłużniczki na postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Krakowa Podgórze w Krakowie P. K. z dnia 1 lutego 2016 r., sygn. akt Km 1220/15

oraz wniosku dłużniczki o obniżenie opłaty stosunkowej

na skutek zażalenia dłużniczki

na postanowienie Sądu Rejonowego w (...)

z dnia 18 lipca 2016 r., sygn. akt I Co 218/16

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w (...) do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

SSR (del.) Maryla Majewska-Lewandowska SSO Henryk Brzyżkiewicz SSO Roman Troll

Sygn. akt III Cz 114/17, III Cz 115/17

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 18 lipca 2016 r. Sąd Rejonowy w (...) oddalił skargę dłużniczki na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla (...) P. K. w sprawie o sygn. akt Km 1220/15 w postaci postanowienia z 1 lutego 2016 r. którym ustalono koszty postępowania egzekucyjnego (pkt 1) oraz oddalił wniosek dłużniczki o obniżenie opłaty stosunkowej (pkt 2). W uzasadnieniu wskazał, że postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte na wniosek wierzycielki 22 grudnia 2015 r., a 27 grudnia 2016 r. dłużniczka dokonał częściowej spłaty zadłużenia, co skłoniło wierzyciela do złożenia wniosku o ograniczenie postępowania egzekucyjnego oraz umorzenie postępowania. Postanowieniem z 1 lutego 2016 r. komornik ustalił koszty egzekucji na 1846,24 zł, na którą składały się opłata stosunkowa ustalona na podstawie art. 49 ust.

2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji w wysokości 165,42 zł wraz z podatkiem VAT (38,05 zł), opłata stosunkowa ustalona na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji w wysokości 706,86

zł wraz z podatkiem VAT (162,58 zł) oraz wydatki główne w wysokości 769,12 zł, w skład których wchodziły koszty doręczenia środków pieniężnych (5 zł) oraz koszty korespondencji (764,12 zł). Powołując się na art. 825 pkt 1 k.p.c. Sąd Rejonowy zauważył, że to wierzyciel jest dysponentem postępowania egzekucyjnego mogący wnieść o jego umorzenie, zaś odwołując się do treści art. 770 k.p.c. podał, że to dłużnik odpowiada za koszty postępowania egzekucyjnego. Ponadto podniósł, że świadczenie spełnione w toku postępowania egzekucyjnego do rąk wierzyciela traktuje się jako świadczenie wyegzekwowane przez komornika – spełnienie świadczenia stanowi bowiem dowód tego, że egzekucja jest prowadzona skutecznie. Okoliczność, że zostało ono spełnione do rąk wierzyciela nie daje podstaw dla różnicowania sytuacji dłużnika w zakresie obowiązku poniesienia opłat egzekucyjnych. Odnosząc treść art. 49 ust. 1 i nast. ustawy

o komornikach sądowych i egzekucji uznał Sąd Rejonowy, że opłata została obliczona w sposób prawidłowy – komornik pobrał od dłużnika opłatę stanowiącą 8% wyegzekwowanego świadczenia, a dłużnik zasadnie został obciążony obowiązkiem pokrycia wydatków związanych z doręczeniem środków pieniężnych i korespondencji.

Oceniając zasadność wniosku o obniżenie opłaty, Sąd Rejonowy uznał, że nakład pracy komornika był adekwatny do sposobu prowadzonej egzekucji i czynności były podejmowane sprawnie, bez zbędnej zwłoki i skuteczne, a oceniając twierdzenie dłużnika o jego trudnej sytuacji majątkowej stwierdził, że ta okoliczność nie została wykazana.

Zażalenie na te postanowienia złożyła dłużniczka zaskarżając je w całości. Zarzuciła naruszenie: art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną ocenę dowodów polegającą na przyjęciu, że komornik skierował egzekucję do kilku składników majątku dłużnika, a nakład pracy był adekwatny do sposobu prowadzonej egzekucji, podczas gdy w istocie komornik zajął jedynie jej rachunek bankowy i zawiadomił ją o wszczęciu egzekucji; art. 49 ust. 1 w związku z ust. 2, ust. 7 i ust. 10 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji poprzez nieobniżenie opłaty stosunkowej pomimo istnienia ku temu przesłanek; art. 29a ust. 1 i 6 ustawy o podatku od towarów i usług polegające na uznaniu, że opłata egzekucyjna może być powiększona

o ten podatek. Przy tak postawionych zarzutach wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia i uchylenie postanowienia komornika w zaskarżonym zakresie, względnie

o uwzględnienie jej wniosku o obniżenie opłaty egzekucyjnej, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Rozstrzygnięcie sądu musi opierać się na prawidłowo ustalonej podstawie faktycznej, która dopiero następnie określa podstawę prawną rozstrzygnięcia. Przy ferowaniu rozstrzygnięcia Sąd I instancji winien mieć na uwadze art. 49 ustawy z 29 sierpnia 1997r.

o komornikach sądowych i egzekucji (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 790) – dalej zwana u.k.s.e.

Wysokość opłaty stosunkowej zależy od wartości wyegzekwowanego świadczenia

i sposobu egzekucji (art. 49 ust.1 u.k.s.e.), a w przypadku umorzenia postępowania na wniosek wierzyciela od wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania (art. 49

ust. 2 u.k.s.e.). Dlatego, aby ustalić wysokość należnej opłaty stosunkowej, należy w pierwszej kolejności ustalić w jakiej wysokości i jakim sposobem komornik wyegzekwował świadczenie,

a następnie – jeżeli doszło do umorzenia postępowania na wniosek wierzyciela – jaka kwota pozostała do wyegzekwowania. Tych okoliczności Sąd Rejonowy nie ustalił, dlatego też nie mógł właściwie zbadać prawidłowości wyliczenia opłat przez komornika. Należy zauważyć, że dla obliczenia prawidłowości ustalenia opłaty komornik powinien wskazać podstawy od jakich opłata została obliczona – powinien on więc w uzasadnieniu swojego postanowienia podać wyegzekwowania jakiej kwoty domagał się wierzyciel, a nadto jaka była wysokość wyegzekwowanego świadczenia oraz jakie świadczenie pozostało do wyegzekwowania. Dopiero ustalenie tych okoliczności pozwala na zbadanie prawidłowości ustalenia opłaty.

Sąd Rejonowy nie ustalił jakie były podstawy do wyliczenia opłaty w postępowaniu Km 1220/15, również komornik nie wyjaśnił tego w odpowiedzi na skargę. Sąd Rejonowy z niewiadomych względów przyjął, że komornik pobrał opłatę w wysokości 8% wyegzekwowanego świadczenia. Nie znajduje to jednak poparcia w aktach egzekucyjnych. Nie ustalił także czy podatek od towarów i usług został wyliczony ponad wysokość opłaty stosunkowej z art. 49 ust. 1 i 2 u.k.s.e.

Skarga dłużniczki dotyczyła postanowienia komornika w sprawie Km 1220/15, w której to koszty ustalono na 1846,24 zł, a w uzasadnieniu podano, że dla obliczenia części należnej opłaty stosunkowej przyjęto za podstawę świadczenie pozostałe do wyegzekwowania - 9009,92 zł i opłatę ustalono na 165,42 zł – już ta okoliczność powoduje, że wyliczenie nie mogło zostać sporządzone prawidłowo – 5% z 9009,92 zł wynosi bowiem 450,50 zł. Nadto wątpliwości budzi sama wysokość kwoty pozostałej do wyegzekwowania w sytuacji, gdy kwota wskazana w tytule wykonawczym wynosiła jedynie 7476,92 zł powiększona o koszty i odsetki, a skutek rezygnacji wierzycielki z roszczenia w zakresie odsetek ustawowych doszło do umorzenia postępowania / k. 34 akt egzekucyjnych/, częściowo również wyegzekwowano należność. Równocześnie, wbrew temu co ustalił Sąd Rejonowy, komornik nie pobierał opłaty stosunkowej od wyegzekwowanego świadczenia w wysokości 8%, a w wysokości 15%, co wynika z karty rozliczeniowej; dodatkowo na tej karcie wskazano, że od niewidomej części egzekwowanego świadczenia pobrano opłatę w wysokości 5%, co potwierdzono w uzasadnieniu postanowienia komornika.

W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia komornika nie wskazano jednak w jakiej wysokości świadczenie zostało wyegzekwowane. Uzasadnienie zaskarżonej czynności nie mogło więc stanowić wystarczającej podstawy dla ustalenia prawidłowości obliczenia opłaty egzekucyjnej. Dlatego Sąd Rejonowy nie mógł rozpoznać istoty sprawy, bowiem nie miał ustalonej właściwej podstawy faktycznej – odpowiedź komornika na skargę także nie dała możliwości dla weryfikacji prawidłowości naliczenia opłaty, która była naliczana w oparciu o art. 49 ust. 1 i 2 u.k.s.e.

Dlatego też nie istnieje możliwość skontrolowania prawidłowości postanowienia o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego. W zaistniałej sytuacji przedwczesnym jest także rozpoznawanie wniosku o obniżenie opłaty egzekucyjnej.

Sąd Rejonowy przed wydaniem rozstrzygnięcia powinien zażądać od komornika szczegółowych wyliczeń celem wyjaśnienia powyżej wskazanych kwestii. Ich brak uniemożliwia kontrolę poprawności wyliczenia ustalonych kosztów postępowania egzekucyjnego i, co za tym idzie, zasadności wniosku o obniżenie opłaty egzekucyjnej.

Sąd Rejonowy nie rozpoznał więc istoty sprawy, gdyż nie poczynił ustaleń faktycznych koniecznych do jej rozpoznania.

Wskazane uchybienia doprowadziły do konieczności uchylenia zaskarżonego postanowienia oraz przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, z uwagi na nierozpoznanie istoty sprawy, o czym orzeczono na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w związku z art. 397 § 1 i 2 k.p.c., art. 108 § 2 k.p.c. oraz art. 13 § 2 k.p.c.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy w pierwszej kolejności zwróci się do komornika o przedstawienie szczegółowych wyjaśnień dotyczących wysokości kwoty jaka podlegała egzekucji, jaka została wyegzekwowana oraz jaka pozostała do wyegzekwowania, nadto do przedstawienia wyliczenia poczynionych wydatków oraz wskazania wysokości pobranych opłat i od jakich kwot były pobierane, a następnie zgromadzony w sprawie materiał dowodowy podda wnikliwej ocenie i w jej wyniku wyda stosowne rozstrzygnięcie.

SSR (del.) Maryla Majewska-Lewandowska SSO Henryk Brzykiewicz SSO Roman Troll